

Príloha č. 1

Osnova pološtrukturovaných rozhovorov

Si aktívny užívateľ Facebooku?

Ako by si označila svoje užívanie Facebooku?

Zobrazuje sa ti na News Feed spravodajský obsah?

Sleduješ spravodajské servery?

Aký máš názor na prítomnosť spravodajstva na Facebooku?

Čo si prvé všimneš na príspevku a prečo na neho klikneš?

Ako postupuješ po rozkliknutí článku?

Dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?

Vzbudzuje v tebe správa, ktorá je na tvojom News Feed prítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?

Ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?

Akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?

Ako reaguješ na správy po ich prečítaní?

Príloha č. 2

Prepis zúčastnených pozorovaní

Respondent č.1

Čas: 5:58

Postupuje po News Feed.

1:23 Zastavuje sa na príspevku Paralelní listy (fotografia), na ktorý kliká.

„Tohle je stránka Paralelní listy, co je něco na spůsob Jiřího Ovčáčka [...] fakeovýho [...] jakože tak dost komentují s nadhledem politickou situaci jak v Česku tak na Slovensku. A to mě právě teď zaujalo že tady ty Paralelní listy, asi ten, kdo to vlastní předpokládám [...] tak mu přišlo nějaký předvolání z policie že podněcuje nějakou nenávisť na Facebooku, nebo něco takovýho [...] obžalování [...]“

3:59 Označí príspevok popísaný vyššie emóciou „Angry / To mě štve“

4:31 Zastavuje sa na príspevku zo stránky CzechCrunch s názvom „Létající taxi financované spoluzakladatelem Googlu mají fungovat už za tři roky“ na ktorý následne kliká.

4:51 Zastavuje sa na začiatku článku a začne si čítať text, postupuje ďalej a zastavuje sa na obrázkoch, text ale nečíta a posúva sa až na spodnú časť stránky.

Respondent č.2

Čas: 8:02

Začína postupovať po News Feed.

0:15 *„Ako ja väčšinou moc nescrollujem, po nástenke, skôr keď v nejakej udalosti o ktorú mám záujem niekto niečo pridal [...] tak proste sa preklikávam cez veci [...] skôr stránky, ktoré mám pridané tuto“* (označuje stránku FAMU študenti“ a následne na ňu kliká) *„lebo napríklad na FAMU študenti niekto vždy pridá nejaký príspevok a je to často niečo akože [...] ponuka jobu a napríklad dnes sa tam riešilo, že koľko študentov šlo od nás na protest alebo niekto pridá nejakú zaujímavú udalosť tak [...] alebo článok [...]“* a postupuje po príspevkoch ďalej.

2:04 Kliká na udalosť „Ešte toto musím skontrolovať, lebo tam idem zajtra“.

2:15 Zastaví sa pri príspevku a komentuje „Toto sem dala Tereza, to mi ráno púšťala, dávam like“ a označí „Like / Páči sa mi to“.

4:06 Kliká na News Feed „No a to je všetko, potom väčšinou odpisujem na správy a klikám si na veci, ale zase keď tam vidím [...] neviem“.

Posúva sa dole po News Feed.

4:24 Zastavuje sa pri príspevku od priateľa, ktorý zdieľa video ČT24 a kliká na neho „Čo? Británia vyhostí 23 ruských diplomatov?“.

Sleduje video.

Nechá video zapnuté a postupuje ďalej smerom dole.

7:16 Zastavuje sa na príspevku, ktorý sa jej zobrazil na News Feed kvôli tomu, že jej priateľ dal „Love“ tomuto príspevku. Ide o príspevok s titulkom „Lukáš Kokeš: Studentský film není pouhým cvičením – Revue – Filmový pohled“ a kliká na neho, pričom spravodajské video stále hrá.

7:26 Zastavuje video a kliká znova na článok.

7:30 Prechádza po článku, vracia sa na začiatok a začne si čítať zhrnutie.

Respondent č. 3

Čas: 4:52

Začne postupovať po News Feed.

0:20 Zastavuje sa na príspevku zo stránky OCEAN DEFENDER – Hawaii a komentuje „[...] rybičky [...]“.

0:33 Zastavuje sa na príspevku od stránky Wonderful Engineering a kliká na príspevok s titulkom „Today is Pi Day 2018. Here Is Everything You Need to Know“.

Po kliknutí na článok prejde na prvé odstavce a komentuje „to je dlhé to asi nie [...] ale zaujíma ma to“. Postupuje po článku smerom dole a následne vypína záložku s ním.

0:55 Vracia sa na News Feed a znova postupuje dole.

1:04 Zastavuje sa na príspevku od BBC a sleduje video.

Postupuje ďalej smerom dole.

1:42 Zastavuje sa na príspevku propagujúcom udalosť zo stránky Tibet Open House s názvom „Výuka buddhistické filozofie“ a rozklikáva možnosť „See more“ a následne kliká na udalosť a kliká na možnosť „Interested / Zaujíma ma to“.

Vracia sa na News Feed a postupuje ďalej.

2:50 Zastavuje sa na príspevku zo stránky „Tasty“ a kliká na tlačidlo „Like / Páči sa mi to“.

4:05 Zastavuje sa na príspevku zo stránky „Zaujímavosti“ a kliká na článok s titulkom „9 žien a ich zamestnania predtým ako sa stali úspešnými a slávnymi ženami“ a komentuje to „*No, ja tam mám takéto [...]*“.

4:20 Posúva sa po článku a zastavuje sa na fotografiách.

Respondent č. 4

Čas: 3:05

Postupuje po News Feed a hovorí „*Spravodajský obsah sa mi už na News Feed veľmi nezobrazuje, chodím na Pages Feed [...]*“

0:31 Posúva sa ďalej a hovorí „*No vidíš, nič tam nie je*“ a kliká na tlačidlo „Pages Feed“.

0:37 Zastavuje sa na príspevku zo stránky FontTech, článku s titulkom „Tento stroj vyrieši Rubikovu kocku skôr než stihneš žmurknúť“ „*Toto ma zaujalo napríklad*“ a kliká na neho.

0:50 V: „*A čo ťa zaujalo na tomto príspevku?*“

R4: „*Tak podľa titulku vidím, že zostrojili nový prístroj, ktorý vie poskladať Rubikovu kocku veľmi rýchlo [...] prečo nie, celkom zaujímavé [...]*“

2:00 R4 pomaly scrolluje po článku „*Keďže je tam aj video tak asi by som si pozrel video [...]*“

2:30 Vracia sa na Pages Feed a postupuje ďalej.

Respondent č. 5

Čas: 3:21

Posúva sa po News Feed.

0:50 „*Jako už keď tady tím listuju, tak vlastne koukám že tady mám vlastně jenom samý zprávy a že tam nemám vlastně ani nic jako vod lidí [...] moc [...]*“

Postupuje ďalej dole.

1:01 Zastaví sa na príspevku zo stránky Hospodársky noviny s titulkom „Putin směřuje k dalšímu volebnímu vítězství. Rusové v něm vidí sílu a stabilitu, důvody proč jej volí se ale liší“ a komentuje „*No, tak tady je první věc co mě zaujala [...] to je docela i aktuální téma, který docela jako sleduju [...]*“ a kliká na neho.

1:46 Preklikne na uvedený článok a začne pomaly scrollovať ďalej, číta text.

2:53 Prechádza späť na News Feed a posúva sa ďalej.

Respondent č. 6

Čas: 4:58

Postupuje dole po News Feed.

0:56 Zastavuje sa na príspevku propagujúcom udalosť s názvom „Business Training: Vyjednávání a kritické myšlení“ a následne túto udalosť rozklikne a číta si podrobnosti udalosti, pričom sa pomocou hyperlinku preklikne na webovú stránku udalosti.

2:32 Kliká späť na News Feed a scrollojuje ďalej.

2:37 Zastavuje sa na príspevku, ktorý zdieľal priateľ. Príspevok má titulok „Zemřel známý britský fyzik Stephen Hawking, bylo mu 76 let“. Následne na príspevok klikne.

3:01 Pomaly prechádza po stránke a číta článok od začiatku. Postupne rýchlejšie dole a zastaví sa na fotografii.

4:10 Vracia sa späť na News Feed.

Respondent č. 7

Čas: 3:12

0:15 Respondentka začína postupovať po News Feed a komentuje „*Tak ja běžne keď idem tak si pozriem správy, nebudem na to teraz odpisovať, ale to je prvé čo robím [...] a potom mám také skupiny popridávané, že trebárs fotenie, tak to si pozriem, že aké sú tam ponuky, tak to si pozriem, alebo mám nejaké pripomienky, že v tento deň tak to niečo [...] si klikám, aj teraz tam mám nejakú [...] si pozerám*“ respondentka klikne na možnosť „V tento deň“.

1:01 Vracia sa na News Feed „*Akože veľmi nesledujem, priznám sa, že, v poslednej dobe tieto reklamy a tak [...] ale keď ma niečo zaujme tak to si pozriem. Proste ani to až tak nejak nerolujem*“

1:10 Zastavuje sa na príspevku zo stránky Zdravie a zdravá výživa a kliká na článok s titulkom „*Za bolesťou vrchnej časti chodidla sa môže skrývať jedna z týchto príčin*“.
„*No napríklad aj takéto články, keď vidím, že niečo z tej fyzioterapie, niečo také [...]*“

1:43 Začne prechádzať po článku a čítať si ho.

2:49 Kliká späť na News Feed a posúva sa dole „*Väčšinou tie dobré noviny a tak spravodajské nejako [...]*“

Respondent č. 8

Čas: 3:32

Postupuje dole po News Feed.

0:41 Zastavuje sa na príspevku zo stránky REFRESHER s titulkom „*E=mc² : Príbeh rovnice, ktorá započala atómový vek*“, na príspevok nekliká a ide postupne ďalej.

0:58 Zastavuje sa na ďalšom príspevku zo stránky REFRESHER a číta nahlas titulok „*Prestaň prežívať a začni žiť! Zbaliť sa do batohu a vycestovať nikdy nebolo jednoduchšie, to je dobrá téma*“

1:15 Posúva sa ďalej po News Feed.

1:38 Zastavuje sa na príspevku, ktorý zdieľal priateľ a článok má titulok „*Muž nahrál FOTO pokoje na web realitky: Kedyž si všiml odrazu v zrcadle, okamžite ji nechal smazať*“ a komentuje „*Fúha super*“. Následne na príspevok kliká.

2:11 Prechádza sa po článku a číta „*Super, muž nahrál FOTO pokoje na web realitky: Kedyž si všiml odrazu v zrcadle, okamžite ji nechal smazať, super*“

2:55 Vracia sa na News Feed a posúva sa ďalej.

Respondent č. 9

Čas: 2:58

Postupuje po News Feed.

0:40 Zastavuje sa na príspevku s titulkom „*Petícia za pomoc zvieratám*“.

0:56 Pokračuje ďalej a zastavuje sa na príspevku od stránky Refresher s titulkom „Enzym, ktorý byl vyvinut čirou náhodou, dokáže požírat plasty v oceánech. Objev by mohl přispět k lepšímu životnímu prostředí“.

1:02 „*Hm [...] tak asi toto [...]*“ Následne respondent klikne na článok.

1:11 Zameriava sa myšou na úvodnú, najväčšiu fotografiu a postupuje ďalej po článku.

1:52 Zastavuje sa na fotografickej prílohe.

2:04 Vracia sa späť na News Feed a postupuje ďalej.

Respondent č. 10

Čas: 2:32

Posúva sa po News Feed smerom dole.

0:34 Zastavuje sa na príspevku s fotografickým obsahom „*Tak toto by som si tak rozklikla kebyže si [...] takto si bežne scrollujem Facebookom[...]*“ a následne na neho klikne.

0:59 Vracia sa na News Feed a postupuje dole.

1:20 Zastavuje sa na príspevku zo stránky ČT24 a kliká na článok s titulkom „Putin v roce 2014 nařídil sestřelit civilní letadlo se stovkou pasažérů. Přiznává to v novém filmu“ „*Tak toto by som si asi tiež rozklikla.*“

1:28 Postupuje dole po článku.

1:38 Kliká späť na News Feed a posúva sa dole.

1:40 Zastavuje sa na článku zo stránky SME s titulkom „Vyzerá to na predčasné voľby, ale aká je matematika (otázky a odpovede)“ „*Samé zaujímavé veci teraz, pozerám, že klikám na všetko a pritom to tak väčšinou nerobím, ale [...]*“

1:42 Rozklikne článok a postupuje po článku.

2:17 Vracia sa na News Feed.

Respondent č. 11

Čas: 4:05

Postupuje po News Feed.

0:41 Zastavuje sa na príspevku od priateľa s titulkom „Poslanec SPD pronajímá byty chudým, ktoré jeho strana považuje za parazity. Vysoký nájem platí štát“.

0:56 Pokračuje ďalej.

0:13 Zastavuje sa na príspevku od priateľa, a kliká na článok s titulkom „Stephen Hawking, Who Examined the Universe and Explained Black Holes, Dies at 76“.

1:19 Vracia sa na News Feed a zastavuje sa na článku zdieľanom od priateľa s titulkom „Za pár let budeme lidem číst myšlenky a sny. Díky tomu budou moci ochrnutí znovu chodit, ale je to i zneužitelné, říká neuroložka“.

1:44 Pokračuje v prechádzaní News Feed „*Já si moc jako nerozklikávám zprávy na Facebooku [...]*“

2:31 Zastavuje sa na príspevku s videom od stránky Rock Radio a púšťa si video.

3:11 Kliká na článok, ktorý má si nechal rozkliknutý v ďalšej záložke a začne postupovať po článku, postupuje dole a potom sa vracia späť a číta text.

Respondent č. 12

Čas: 3:47

Posúva sa po News Feed.

0:35 Zastavuje sa na príspevku od priateľa (fotografii) a komentuje „*To je moja babka [...]*“ a pokračuje ďalej.

0:49 Zastavuje sa na príspevku zo stránky Topky.sk a kliká na článok s titulkom „Archeológovia objavili čosi nechutné: Dôkaz, že Hippokrates už pred stáročiami mal pravdu“.

1:06 Prechádza po článku.

1:22 Vracia sa na News Feed a postupuje ďalej.

1:59 Zastavuje sa na príspevku pridanom od priateľa. Je to článok s titulkom „Žofia vynáša smeti raz za dva mesiace. Prezradila jednoduché triky, ako to dokážete aj vy“ na článok nekliká a postupuje ďalej po News Feed.

2:13 Zastavuje sa na príspevku propagujúcom udalosť zo stránky Poľský inštitút v Bratislave a kliká na ňu. Postupuje po udalosti a číta si jej popis.

2:38 Vracia sa na News Feed a hneď kliká na príspevok zo stránky SME s titulkom „Takto vyzeral piatkový pochod v Bratislave“ „*Toto si ešte prečítam [...]*“

2:58 Zastavuje sa na úvodnej fotografii a komentuje „*Tu niekde sme boli že [...]za týmito transparentmi tu niekde, sranda [...]*“. Postupuje dole po článku a fotografiách a komentuje „*Bože aké to dali čiernobiele aby to vyzeralo ako v 89-tom[...]No pekné fotky [...]*“

3:41 Vracia sa späť na News Feed.

Príloha č. 3

Prepis pološtrukturovaných rozhovorov

Respondent č. 1

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, než začneme, tak by som ťa chcela zoznámiť s týmto výskumom. Ide o výskum k mojej diplomovej práci, v ktorej skúmam to, ako vnímajú vysokoškolskí študenti dôveryhodnosť spravodajstva na Facebooku. Tento rozhovor je nahrávaný a budem nahrávať aj tvoje prechádzanie po tvojom News Feed. Ale bude to využité len pre potreby mojej práce. Súhlasíš?“

R1: „Ano [...]“

V: „Super, tak mi prosím povedz svoje meno a vek [...]“

R1: „Veronika a 25 let [...]“

V: „A odbor, ktorý študuješ?“

R1: „Ekonomiku a management [...]“

V: „A kde?“

R1: „[...] na vysoké škole Ekonomiky a managementu v Hradci Králové [...]“

V: „Super, tak začneme. Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R1: „Ano [...]“

V: „A ako dlho si už asi na Facebooku?“

R1: „Hm no asi [...] počkej [...] 10 let [...]“

V: „Ako by si označila svoje užívanie Facebooku?“

R1: „Tak asi predovšetkým na chat a potom na čtení různých článků a na sledování různých lidí [...]“

V: „A zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R1: „Ano [...] buď se mi tam zobrazuje něco, co já sama sleduju, nebo když někdo něco komentuje nebo sdílí [...] a tak [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Sleduješ spravodajské servery?“

R1: „Jo [...] většinou buďto na Seznamu jsou Novinky.cz anebo idnes.cz [...]“

V: „Jop. A proč když je spravodajský obsah aj na Facebooku?“

R1: „Protože je to tam na tom Facebooku ještě prolinkovaný všema možnejma dalšíma stránkama a příspěvkama, zatím co na těch zprávách mám jenom zprávy, který chci [...] zatímco tam je to takový ztracený mezi všim [...]“

V: „A aký máš názor na přítomnost spravodajstva na Facebooku?“

R1: „No [...] jako věřím tomu míň jako na nějakých normálních serverech [...] Protože když tam něco sdělí nějaký stránky, který jsem v minulosti like-ovala tak je tam nějaká doména, úplně mimo [...] a třeba jsou to nějaký hoaxy. Si myslím, že to tvoří nějakých 70%, třeba nějaký stránky, tomu nevěřím vůbec [...] jenom když mi to nějaký kamarád doporučí anebo třeba Hospodářské noviny tak si to přečtu [...]“

V: „A čo si prvé všimneš na příspěvku a proč na neho klikneš?“

R1: „Tak musí to být něco, co mě zajímá [...] nějaký téma. Třeba v poslední době si hodně všímám, když tam někdo sdílí něco ohledně slovenský vlády, nebo český [...] nebo Kuciaka, co mě v tu danou chvíli zajímá [...]“

V: „Ako postupuješ po rozkliknutí článku?“

R1: „Tak většinou si přečtu takový ten základní tittle co tam je a když mě to nezajímá tak jdu od toho pryč, vypnu to [...] nebo když nemám čas tak si to nechám otevřený v záložce na později a pak si to dočtu celý, ale to je tak 30 procent třeba [...]“

V: „A dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R1: „To určité.. za prvé mi přijde, že ty hoaxy jenom spamují nebo tak a za druhé mě to nezajímá [...]“

V: „Aký je tvoj postup po zhliadnutí správy až do prípadného zdieľania?“

R1: „Tak většinou už nějaký názor mám, než si článek přečtu [...] nejvíc mě zaujme obrázek a potom tady ten hlavním nadpis a pak se ještě koukám na tu landing page, to je vlastně ten původ [...] pak si buďto přečtu ten popis níže anebo na to kliknu a přečtu si zase ten popis tam. Hm a se sdílením [...] já tady to sdílení jako moc nemusím, musí to být nějaká hodně velká událost [...] třeba dnes, když zemřel Hawking, všichni to sdíleli a to přece vím, že se to stalo a vědí to všichni [...] já to na spíš většinou reaguju těma nějakýma memes co jsou tam [...]“

V: „Za akých okolností na to reaguješ?“

R1: „Třeba když mě to naštvě, nebo třeba když je to něco strašně roztomilý, třeba zvířátka, ale komentáře [...] do těch se nepouštím vůbec, protože se nechci hádat s těma lidma [...]“

V: „Je tvoja reakcia spojená s dôverou?“

R1: „No jako na taký hoaxový stránky, takový ty co sdílejí ty různý nevim co, na to většinou nereaguju vůbec[...] ale zase třeba někdy, když je tam úplná kravina, jako nějaký spam tak jsem na to už párkrát zareagovala takovým tím nahněvaným smajlíkem, jako co to má bejt [...]“

V: „Ako na teba pôsobí správa, ktorá je na tvojom News Feed prítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku?“

R1: „Že je to něco důležitý, co se stalo za poslední čas a lidi to chtějí sdílet ostatním [...]“

V: „A ovplyvňuje to tvoju dôveru?“

R1: „Tak jako když už je to tam nasdílený tolik-krát, tak už sem si zprávu předtím asi přečetla, takže rozkliknu tu zprávu, která bude z nejdůvěryhodnějšího zdroje [...] dejme tomu Hospodářský noviny [...]“

V: „Ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R1: „Jo, to většinou třeba když mě něco zaujme, nebo je to třeba z takovejch jakože zahraničních serverů, že to někdo sdílí tak jdu většinou na idnes.cz a tam si projíždím stránky, jestli je to teda pravda nebo, jestli je tam něco v češtině, co se o tom ví tady [...]“

V: „Akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?“

R1: „Když to sdílí nějaký přítel, tak se o to zajímám, ne vždy to rozkliknu protože lidi sdílí blbosti, ale jak říkám tak na ty stránky v drtivým případě neklikám, jenom když tam mám taký třeba ČT24 nebo Chilichili, tak to jo[...] takový mnou ověřený, ale taký, co jsi olikeovala třeba když ti bylo patnáct, tak ty ne a naopak je většinou odfollownu [...]“

V: „ Super [...] a čo ovplyvňuje tvoju reakciu na správu?“

R1: „Tak asi určitě ten obsah o čem to je [...] čeho se to týká, toho tématu [...] určitě má pro mě větší váhu, když třeba někdo něco nasdílí a ještě to okomentuje svýma slovy [...] ale nepouštím se do nějaký politický debaty [...]“

Respondent č. 2

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, predtým než začneme by som ťa chcela zoznámiť s týmto výskumom. Je to výskum k mojej diplomovej práci na tému spravodajského obsahu na Facebooku a toho, ako vnímajú jeho dôveryhodnosť vysokoškolskí študenti. Tento rozhovor bude nahrávaný a nahrávať budem aj tvoj News Feed. Bude to však použité len pre výskumné účely a bude uvedené len tvoje krstné meno a odbor, ktorý študuješ. Súhlasíš?“

R2: „[...] áno [...]“

V: „Super, tak mi prosím povedz svoje meno [...]“

R2: „Tereza [...]“

V: „A čo študuješ?“

R2: „Réžiu hraného filmu na FAMU.“

V: „OK, a ešte mi prosím povedz svoj vek [...]“

R2: „20 rokov.“

V: „Super. A teraz o Facebooku. Tak, si aktívny užívateľ Facebooku?“

R2: „Áno [...]“

V: „A ako dlho už si na Facebooku?“

R2: „Hm, asi deväť rokov, fú [...]“

V: „Ako by si označili svoje užívanie Facebooku?“

R2: „Ako šetrenie peňazí hlavne pre komunikáciu so všetkými ľuďmi [...] á, neviem, udržiavam tak kontakt so všetkými ľuďmi, ktorí nie sú v Prahe a zároveň aj s bratmi, ktorí nie sú na Slovensku [...] inak normálne každodenná komunikácia.“

V: „A zobrazuje sa ti na News Feed aj obsah spravodajských serverov?“

R2: „Áno [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Sleduješ spravodajstvo?“

R2: „Hm [...]skôr si spomeniem na to tak [...] že to ľudia zdieľajú, že mi to tam vyskočí [...]“

V: „Takže získavaš informácie hlavne na Facebooku?“

R2: „Áno [...]“

V: „A aký máš názor na prítomnosť spravodajstva na Facebooku?“

R2: „Asi, hm[...] ja viem že sa dá povedať veľa toho, že by sa to nemalo miešať, ale vždy keď sa stane taká väčšia kauza tak [...] trochu mi vadí, že mám zaspamovaný celý ten Facebook ale zároveň je to najrýchlejšia cesta ako zostať v obraze, pre mňa [...]“

V: „A čo si prvé všimneš na príspevku“

R2: „Najprv si všimam, kto to zdieľa, to je môj otec napríklad, takže viem že to nebude niečo, čo ma veľmi poteší¹ [...] á, no potom názov a potom hneď že zdroj si pozerám, takže keď vidím zdroj Protiproud.cz a trojriadkový názov tak si ho asi ani nedočítam [...]“

V: „Čo ťa na teda zaujme na tom titulku?“

R2: „Keď vidím, že je objektívny [...] keď použije nejaké hodnotiace výrazy, strašne ma našťve keď autor už v titulku vyjadruje svoj názor a už preto na to nekliknem [...]“

V: „A ako postupuješ po rozkliknutí článku?“

R2: „Tak najprv si pozriem aký je dlhý, a ak je rozdelený na otázky [...] v N-ku to tak býva, že je tam nejaký citát alebo tak, tak si pozriem iba to [...] ale inak sa snažím čítať akože od začiatku a väčšinou sa to nútim aj dočítať.“

V: „A dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R2: „Hmm [...] áno [...]“

V: „Dobre, a aký je tvoj postup po zhladnutí správy až do toho, že by si ju prípadne zdieľala?“

R2: „No ja mám trochu problém s tým zdieľaním, celkovo nedávam príspevky na Facebook, pretože je to pre mňa hlavne o komunikácii a celkovo sa snažím byť apolitická na svojom profile, asi aj z toho dôvodu, že mám tam môjho otca, na Facebooku a nechcem sa s ním hádať v komentároch, takže tomu zdieľaniu sa celkom vyhýbam aj keď niečo podporujem [...] a, keď vidím konkrétny článok, ktorý ma zaujme titulkom a zdrojom, ktorý je spoľahlivejší, tak si ho prečítam, ale zdieľanie, no to neriešim, ale viem, že je to dôležité, lebo napríklad sa k veľa veciam dostanem tak, že to moji priatelia zdieľajú [...]“

V: „Chápem [...] A ako na teba pôsobí správa, ktorá sa ti na News Feed viackrát v kratšom časovom úseku?“

¹ Respondentka sa zastavuje na príspevku na jej News Feed.

R2: „Ja som dosť taká že sa spolieham na to, že moji kamaráti, ktorých rešpektujem [...] keď vidím, že viacero mojich spolužiakov zdieľalo určitú vec, tak sa trochu nechávam unášať davovou psychózou, keď to zdieľajú ľudia, ktorých rešpektujem, tak si to viac chcem prečítať a aj si to prečítam, samozrejme, že si potom snažím na to vytvoriť svoj názor, ale je pravda, že keď to vidím viackrát a od ľudí, ktorým verím, tak mám popud tomu veriť aj ja [...] tým správam [...]“

V: „Ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R2: „Hej určite, to hej, keď už sa ma niekto pýta na názor, tak sa snažím čo najviac [...] proste idem mimo Facebook, pretože viem, že tam je tak strašne veľa informácií, že to proste rozoznávam len kvôli tým, spolužiakom“

V: „A hrá nejakú úlohu v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?“

R2: „Áno áno, asi tak pred rokom som zistila, že si tam úplne neviem vyhľadávať informácie, tak som hľadala, či má Denník N Facebookovú stránku, tak som ho followla a zrazu mi tam vyskočili Hospodárske noviny a nejaké feministické stránky, tak som ich všetky polikeovala a som happy, že mi tam vyskakujú samé zaujímavé veci [...] veľakrát verím tej informácií len preto, že som naučená veriť tomu zdroju. A keď sa to tam zobrazí viackrát [...]“

V: „A čo ovplyvňuje tvoju reakciu na správy?“

R2: „Asi to [...] ako veľmi ma to zaujíma alebo ako veľmi sa ma to týka [...] väčšinou likeujem lebo viem, že moja aktivita sa tam tiež zobrazí a nemusím to zdieľať [...]“

V: „Je tvoja reakcia podmienená tomu, či článku dôveruješ?“

R2: „Určite, nikdy by som nelikela niečo, čo by som si neprečítala celé, alebo niečo, čo by sa mi nepáčilo [...]“

Respondent č. 3

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, predtým než začneme s rozhovorom by som ťa rada zoznámila z výskumom, ktorý robím. Je to výskum k mojej diplomovej práci, ktorá je zameraná na problematiku spravodajského obsahu na Facebooku a vnímania jeho dôveryhodnosti. Vo výskume bude využitý tento rozhovor, ktorý je nahrávaný a nahrávať budem aj tvoj pohyb po tvojom News Feed. Súhlasíš?“

R3: „Hm, áno [...]“
V: „Dobre, tak mi prosím povedz svoje meno na vek [...]“
R3: „Simona a mám 24 rokov [...]“
V: „A čo študuješ?“
R3: „Fotografiu a nové médiá [...]“
V: „Super, tak začneme. Si aktívny užívateľ Facebooku?“
R3: „Áno [...]“
V: „A ako dlho ho už využívaš?“
R3: „Hm [...] no asi deväť rokov [...]“
V: „Ako by ste označila svoje užívanie Facebooku?“
R3: „Za prokrastinačným účelom [...] a chcem byť v dianí, čo sa deje okolo mňa, kvôli kamarátom, fotkám [...]“
V: „Zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“
R3: „Áno, ale len také pofidérne stránky asi, ktoré navštevujem [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Sleduješ spravodajské servery?“
R3: „Ani nie, asi iba cez Facebook, ale spravodajstvo inak nesledujem [...]“
V: „Hm, tak aký máš názor na prítomnosť spravodajstva na Facebooku?“
R3: „Je to fajn, využívam to [...] ale skôr som taká, že verím tomu aj neverím [...]“
V: „A čo si prvé všimneš na príspevku?“
R3: „Na tomto príspevku²? Hm [...] tak zaujala ma asi fotografia, poznala som toho človeka [...]“
V: „Aha [...] Ako postupuješ po rozkliknutí článku?“
R3: „No [...] tak titulok som si už prečítala na Facebooku, tak ho začnem len čítať, ale väčšinou ho ani nečítam, len si hľadám nejaké kratšie odstavce a fotky možno [...] ale to je tiež len tak, že podľa toho, čo to je, ale takýto článok³ nečítam.“
V: „A podľa čoho rozhoduješ, či si ten článok prečítaš alebo nie?“
R3: „No podľa vážnosti [...] a podľa témy [...]“
V: „Dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

² Článok, na ktorý respondentka klikla počas zúčastneného pozorovania.

³ Článok, na ktorý respondentka klikla počas zúčastneného pozorovania.

R3: „Nie [...] rozklikávam aj také o mimozemšťanoch a tak, čo viem, že sú somariny, ale tie si tiež len tak rýchlo prejdem, nečítam ich [...]

V: „A prečo na ne potom klikáš?“

R3: „Lebo ma to zaujíma [...]"

V: „Aký je tvoj postup po zhliadnutí správy až do prípadného zdieľania?“

R3: „Príspevky zdieľam keď je to niečo vážne trebárs alebo keď je to niečo smiešne [...] alebo keď je to nejaká udalosť, čo sa deje, keď je to niečo aktuálne [...] napríklad enviromentálne [...]"

V: „A zdieľaš len príspevky, ktorým veríš?“

R3: „Áno, no [...] ale potom podľa toho, či si robím srandu z toho [...]"

V: „Ak si robíš srandu, tak to nejako odlišíš v komentári?“

R3: „Asi áno [...]"

V: „Vzbudzuje v tebe správa, ktorá sa ti na News Feed vyskytne viackrát v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

R3: „Tak to potom už začnem nejak ignorovať [...] že rozkliknem tie prvé a potom to už nejak nevnímam [...]"

V: „A príde ti taká správa ako dôveryhodnejšia?“

R3: „To určite hej [...]"

V: „Ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R3: „No áno, ale možno musí byť taká, že až príliš nejaká podozrivá [...]ale väčšinou to nerobím [...]"

V: „A väčšinou sa o tom ako rozhoduješ?“

R3: „No, že tomu verím. Väčšinou je to už v tom titulku, že už viem, čo idem čítať. Väčšinou si otvorím nejakú somarinu a viem, že je to blbosť, ale aj tak si to prečítam, možno je to aj tými servermi, čo mám like-nuté [...] napríklad to, čo je na SME-čku, tomu asi verím všetkému [...] ale je to aj tým, že sa v tom nevyznám, väčšinou neviem o tých veciach nič tak neviem posúdiť, či to je pravda [...]"

V: „Akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy keď ju zdieľa nejaký priateľ alebo stránka?“

R3: „Tak ja si myslím, že to je taký dobrý filter, pretože tam mám takých ľudí, čo zdieľajú stále podobné veci a keď ti to lezie na nervy, tak si ich unfollownem a zostane mi tam to, čo chcem [...]"

V: „Dobre, a ako reaguješ na správy po ich prečítaní, zdieľaš ich alebo komentuješ?“

R3: „Asi to nesmie byť niečo, čo všetci zdieľajú, potom si poviem, že načo, keď je toho plný Facebook, alebo skôr niečo, čo nevidím len tak, že je to nejaká taká ojedinelá správa a nejak sa ma dotýka [...]“

Respondent č. 4

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, najprv by som ťa chcela zoznámiť s týmto rozhovorom. Je to rozhovor k mojej diplomovej práci a bude použitý len pre jej účely. Budeme sa rozprávať o tom, ako vnímaš dôveryhodnosť spravodajstva na Facebooku. Tento rozhovor je nahrávaný, bude nahrávaný aj tvoj News Feed. Bude zverejnené len tvoje krstné meno. Súhlasíš?“

R4: „[...] áno.“

V: „Super, povedz mi teda tvoje krstné meno [...]“

R4: „Daniel.“

V: „A tvoj vek [...]“

R4: „25 rokov [...]“

V: „A čo študuješ a na akej škole?“

R4: „Aplikovanú mechatroniku a elektromobilitu na Fakulte informatiky a elektrotechniky na STU⁴ [...]“

V: „Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R4: „Áno som.“

V: „A ako dlho si už na Facebooku?“

R4: „Musím sa pozrieť [...] Tak osem rokov [...]“

V: „Ako by si označil svoje užívanie Facebooku?“

R4: „Facebook využívam hlavne na kontaktovanie sa s priateľmi [...]“

V: „A zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R4: „Po novom update už veľmi málo [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

⁴ Slovenská technická univerzita.

V: „Ako by si ohodnotil svoj vzťah k spravodajstvu, sleduješ ho?“

R4: „Viacmenej len keď niekto sharuje niečo na Facebooku [...]“

V: „Čo si prvé všimneš na príspevku pri tom ako na neho klikáš?“

R4: „Najprv si všimnem obrázok a potom od koho ten príspevok je, potom sa rozhodnem, či si prečítam niečo viac [...]“

V: „A prečo na neho klikneš?“

R4: „Lebo sa mi zdá zaujímavá [...]“

V: „Ako a čím určitá informáciu získa tvoju dôveru?“

R4: „Rozhodnem sa podľa komentárov, hodnotení [...] skôr po kliknutí.“

V: „Podľa čoho sa rozhodneš že áno, tomuto verím?“

R4: “[...] dôveryhodný spravodajca, počet ľudí, ktorí to okomentujú [...]“

V: „A dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R4: „Nedôverujem skoro žiadnej [...]“

V: „Prečo na ne potom klikáš?“

R4: „Pretože chcem zistiť niečo viac, čo ľudia napísali za blbosti [...]“

V: „A teraz si predstav si správu, ktorá je na vašom News Feed prítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku. Vzbudzuje v tebe väčšiu dôveru?“

R4: „Asi hej [...]“

V: „A čo ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R4: „Áno, niečo vygooglim alebo pozriem na Youtube, čo sa deje [...]“

V: „Dobre [...] akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?“

R4: „Hm, podľa toho kto to sharuje, ten, kto sa o týchto veciach vie viac tak tomu potom aj viac verím [...] že je tá správa dôveryhodná [...]“

V: „Ako reaguješ na správy po ich prečítaní?“

R4: „Nereagujem, možno sa poteším alebo nie, možno mi to príde ako spam, možno nie [...] závisí na samostatnej správe, keby niekto sharoval, že Robert Fico má nahé fotky, tak na to kliknem, ale potom si zisťujem že to asi pravda úplne nebude [...]“

Respondent č. 5

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, predtým než začneme by som ťa chcela zoznámiť s týmto výskumom. Ide o výskum k mojej diplomovej práci a chcem vyskúmať to, ako vysokoškolskí študenti vnímajú spravodajstvo na Facebooku a jeho dôveryhodnosť. Rozhovor je nahrávaný a nahrávaný bude aj tvoj pohyb po tvojom News Feed. Bude použité len tvoje meno, vek a odbor aký študuješ a všetko bude použité len pre potreby tejto práce. Súhlasíš?“

R5: „Jo, souhlasím [...]“

V: „Tak mi prosím povedz svoje meno a vek [...]“

R5: „Sebastián a 25 let.“

V: „A čo študuješ?“

R5: „Antropologii a genetiku člověka [...]“

V: „Tak môžeme začať [...] si aktívny užívateľ Facebooku?“

R5: „Jo jsem [...]“

V: „Ok, a ako dlho si už na Facebooku?“

R5: „Myslím, že tak 9 let [...]“

V: „A ako by si označil svoje užívanie Facebooku?“

R5: „Tak dřív jsem ho využíval k tomu, že jsem tam sledoval přátele, ale teďka v poslední době během posledního roku až dvou jsem si ten News Feed natolik personalizoval, že ho používám jako zdroj informací, primárně [...] a to tím způsobem, že mám olikeované různé stránky novin nebo zpravodajských serverů [...] pak ještě taky k tomu, že se tam dozvídám o nějakých akcích, co se dějou [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Tak [...] sleduješ aj samostatné spravodajské servery?“

R5: „Minimálně, většinou spíš přes ten Facebook [...]“

V: „A prečo, keď je spravodajský obsah aj na Facebooku?“

R5: „Já jsem s tím dost spokojenej, popravdě, protože jsem si ten News Feed jakoby vytvořil sám, jako nějaký custom toho, co mě zajímá [...] a docela to funguje no.

V tuhle chvíli jsem s tím spokojenej, ale obávám se těch změn, které Facebook chystá

a testuje to teď na Slovensku, kde už se vlastně v tom News Feed nebudou zobrazovat příspěvky, které nejsou sponzorovaný, nějakým způsobem [...]"

V: „Hm, a čo si tak prvé všimneš na príspevku pri tom, ako na neho klikáš?“

R5: „První si přečtu titulek. Víím, že je to takový povrchní, když se říká, že v dnešní době lidé konzumují jenom titulky a nezabývají se dál těma informacema [...] já se přiznávám, že to dělám taky, ale když mě ten titulek zaujme, tak si to samozřejmě čtu dál [...]"

V: „A čo ťa na titulku potom zaujme?“

R5: „Tak já úplně nenávidím titulky, který jsou dělaný takovým tím click-bitovým stylem, že prostě [...] mám rád titulky, který mě řeknou ty podstatný informace, o čem ten článek je [...] a to je ve dvou větách úplně možný, že [...] úplně nenávidím třeba, nevím třeba idnes to dělá, já idnes teda nesleduju, ale víím, že ty titulky dělají úplně click-bitově, že tam nic neřeknou a jen se snaží nalákat lidi, ať na to klikou, a to mi je fakt strašně nesympatický [...]"

V: „A ak ťa zaujmú titulky, ktoré trochu obsahujú danú tému, spraviš si na ňu názor už na základe titulku, bez toho, aby si na to klikol?“

R5: „Jako je to možný, záleží, co to jako je [...] jo vlastně jo, ale ne v závažných tématech, to zas nechci abych vyzněl [...] třeba dneska, když jsem si přečetl titulek, že zemřel Stephen Hawking, tak to byla pro mě podstatná informace a už stačilo [...] že je to takovej fakt, ale jinak z nějakých titulků, který se týkají nějaký události žádný závěry nevyvozuju, prostě si to přečtu [...]"

V: „Dobre, a ako postupuješ po rozkliknutí článku?“

R5: „[...] myslím, že úplně standardně, prostě to rozkliknu a čtu no, čtu text [...]"

V: „A podľa čoho si najčastejšie vybuduješ názor na danú tému?“

R5: „No na základě toho textu, na základě samotnýho článku [...]"

V: „A teda dôveruješ všetkým informáciám, na ktoré klikáš?“

R5: „Rozhodně [...] já prostě, dávám si fakt jako velkej pozor a považuju to za nutný no, já ani žádný nedůvěryhodný články nevidám, maximálně když někdo někam něco postne, ale vyloženě v News Feedu nic také nemám a ignoruju to [...]"

V: „Hm, a aký je tvoj postup po zhliadnutí správy až do prípadného zdieľania?“

R5: „No, tak já jako nesdílím, že bych vyloženě něco sdílel, to ne [...] ale já likeuju, když mi ten článek přijde jako dobrej, že mě nějakým způsobem obohatil a že by si ho měli lidé z mého okolí taky přečíst tak to likenu a víím, že to tam někdo uvidí, že jsem to likenul no [...] třeba do komentářů se vůbec nepouštím a ani je nesleduju, protože

mi přijde, že teď to tam je samej troll, takže ty diskuze pod tím taky nevidím jako důvěryhodný [...]"

V: „A ovplyvňuje tvoje likeovanie aj zdroj správy?“

R5: „Jo jasne, musím to shledat jako důvěryhodný článek [...]"

V: „Hm, a reaguješ na tú správu až potom, ako si ju prečítaš?“

R5: „Vždycky až potom, jak si ji přečtu no [...] protože už tam cítím tu zodpovědnost, že to předávám dál a budou to číst nějací další lidi, tak si to přece nejdřív přečtu, že [...]"

V: „Vzbudzuje v tebe správa, ktorá je na tvojom News Feed prítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

R5: „Působí to na mě jako těžší téma, že to zabírá víc médií, a když to je jako hodně vážný téma, jako třeba válka v Sýrii, tak dokonce si čtu ty samý zprávy z více zdrojů, protože tam člověk může získat docela zajímavý pohled [...]"

V: „A ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo Facebooku?“

R5: „Hm, to nedělám no, ale já jsem fakt přesvědčenej o tom [...] ja se o tu tematiku docela zajímám a myslím, že bych prostě poznal ten hoax, jako znám ty styly jakými to je psaný a ty prvky, který se tam objevujou a zároveň hodně věřím těm médiím, který na tom Facebooku mám [...]"

V: „Ok, hm, akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy to, že ju zdieľa tvoj priateľ alebo nejaká stránka?“

R5: „Tak nejdřív zhodnotím, jestli mě to téma zajímá, tím, že si přečtu titulek a pak už to mám hrozně jako, nechci říct rozškátulovaný lidi, ale lidi, kterých názory mě zajímají a zajímají mě ty věci, který tam postujou, takže od těch to sleduju [...] a pak mám zas lidi, u kterých vidím, že je to naopak, tak těm zas až tak nedůvěřuju [...]"

Respondent č. 6

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, predtým, než začneme by som ťa chcela zoznámiť s mojím výskumom. Je to výskum, k mojej diplomovej práci na tému vnímania spravodajstva na Facebooku u vysokoškolských študentov a toho, ako mu dôverujú. Tento rozhovor je nahrávaný a

nahrávaný bude aj tvoj pohyb po tvojom News Feed. Použijem to len pre účely mojej práce [...] súhlasíš?“

R6: „Ano, souhlasím [...]“

V: „Dobre, tak mi prosím povedz svoje meno a čo študuješ [...]“

R6: „Kristýna a studuji Mezinárodní obchod [...]“

V: „A koľko máš rokov?“

R6: „21.“

V: „Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R6: „Ano jsem.“

V: „A ako dlho už si na Facebooku?“

R6: „Hm, zrovna minule to mi Facebook vyhodil, se kouknu [...] 9 let [...]“

V: „A ako by si označila svoje užívanie Facebooku?“

R6: „No převážně na chatování nebo komunikaci s kamarádma, potom na prohlížení zážitků svých kamarádů nebo něco takového [...]“

V: „A zobrazuje sa ti tam obsah spravodajských serverov?“

R6: „Hm, jo [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Dóbre, sleduješ spravodajské servery?“

R6: „Ano [...]“

V: „A prečo, keď je spravodajský obsah aj na Facebooku?“

R6: „Já teda abych se přiznala, tak mám zpravodajský servery nalinkovaný spíš na Twitteru, ale na tom Facebooku to vidím spíš když to někdo sdílí, než abych tam měla nalinkovaný servery, možná tam mám Hospodářský noviny. Spíš, když se to líbí hodně lidem tak se mi to tam zobrazí a většinou si to čtu když to je něco, co mě zaujme [...]“

V: „Hm, a aký máš názor na prítomnosť spravodajstva na Facebooku?“

R6: „Hm, tak já to nevnímám tak, že je to přítomný na Facebooku, že by to byla vyloženě nějaký zpravodajská činnost na Facebooku, protože to čtu když někdo sdílí nějaký článek nebo něco takovýho. Takže mě to nevlivňuje v tom, že bych si řekla, že to nebude relevantní nebo něco takovýho [...]“

V: „A čo si prvé všimneš na príspevku a prečo na neho klikneš?“

R6: „Tak většinou si všimnu toho nadpisu a to mě musí zaujmout, protože to, co je pod tím si moc nečtu [...]“

V: „A čo konkrétne ťa na tom zaujme?“

R6: „Hm, musí to být něco v čem se orientuju nebo to znám, když se to týká toho, že nějaký velvyslanec byl na nějaký cestě, tak se o to moc nezajímám, ale když se to týká obchodu nebo seberozvíjení tak na to klikám [...]“

V: „A ako postupuješ po rozkliknutí článku?“

R6: „Většinou si přečtu ten začátek a když mě to nějakým způsobem zaujme tak pokračuju dál, ale většinou mi přijde, že ten článek nedočtu celej, většinou nepřečtu tu střední část toho článku, ale přečtu si závěr [...]“

V: „Podľa čoho si najčastejšie vybuduješ názor na danú tému?“

R6: „Asi podle toho, co se dočtu v tom článku [...]“

V: „A aký je tvoj postup po zhlídnutí správy až do prípadného zdieľania?“

R6: „Většinou když si projíždím ten News Feed a nějaká zpráva mě zaujme, tak nedělám žádnou interakci, že bych dala like nebo to komentovala nebo sdílela, protože na tom Facebooku většinou sdílím nějaké fotky nebo nějakou hudbu, ale že bych byla aktivní v sdílení nějakých noviněk nebo něco takovýho, ale spíš si to přečtu sama pro sebe, když se chci něco dozvědět [...] a většinou kliknu rovnou na ten odkaz a projdu na tu stránku, když mě to hodně zaujme, tak si přečtu celej článek, když mě ta střední část nebaví tak si přečtu závěr a většinou to teda posílám přítelovi nebo to je jedinej člověk, se kterým to sdílím, když mi to přijde zajímavý [...] protože nemám potřebu to sdílet na svém profilu, aby to ti lidi komentovali a já bych musela pak odpovídat, není mi to příjemný, když je tam pak třeba nějaká diskuze kolem toho a ti lidi mají jiný názory, mě stačí mít ten názor sama pro sebe [...]“

V: „Ok, a ako na teba pôsobí správa, ktorú uvidíš viackrát na News Feed v kratšom časovom úseku? Vzbudzovala by v tebe dôveru?“

R6: „Já nevím jestli se mi tady to děje, ale asi bych si myslěla, že je to nějaká důležitá zpráva, s důvěrou by to asi vyloženě nic nemělo, ale asi by to podnítilo můj zájem o ten článek, když už to vidím po třetí, tak si to teda jako přečtu [...]“

V: „A ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R6: „No, noviny nečtu normálně, ale šla bych určitě na nějakou jinou stránku, většinou na nějakou zahraniční [...] a to už se pak týká konkrétně, čeho se ten článek týká, teda když by to bylo něco týkající se třeba obchodu, tak bych šla třeba na stránky Světový obchodní organizace a tam bych si třeba přečetla, co na to říkají oni a

tak. A třeba když vidím nějaký článek o Trumpovi nebo tak a tak píšou, že to napsal na Twitteru, tak se jdu podívat na Twitter, v jakém kontextu to napsal [...]"

V: „Hm, akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy to, že ju zdieľa nejaký tvoj priateľ alebo stránka ktorú likeuješ?“

R6: „Jo, když to je nějaký můj bližší kamarád, tak mě to zaujme víc jako něco, co sdílel nějaký člověk, s kterým jsem se třeba viděla jednou [...]"

V: „A ako to ovplyvňuje tvoje dôveru k tej správe?“

R6: „Hm, tu důvěru, to bych taky neřekla, že to ovlivňuje tu důvěru, ale spíš zájem, aký o to mám [...]"

V: „Reaguješ na správy po ich prečítaní?“

R6: „Á jo, většinou je to tak, že to sdílím jenom s tím přítelem a funguje to i naopak, protože třeba přítel mi na Facebooku pošle odkaz na nějakou novinku nebo na něco a to třeba posílá z Novinky.cz a já vždycky říkám, no, to ses na to koukal na Novinkách. Tak třeba zdroj Novinky.cz mi nepřijde úplně důvěryhodnej tak na ten se nekoukám [...]"

V: „Ovplyvňuje túto tvoju reakciu len záujem alebo aj dôvera?“

R6: „Řekla bych že s tím přítelem sdílím oba příklady, ale vždy napíšu, co si o tom myslím teda, že buďto napíšu, že mě to překvapilo a když je to blbost tak napíšu koukej co zas napsali za blbost, že jo [...]"

Respondent č. 7

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj. Predtým než začneme by som ťa chcela zoznámiť s mojím výskumom. Je to výskum k mojej diplomovej práci ktorá sa zaoberá tým, ako vnímajú spravodajstvo na Facebooku vysokoškolskí študenti. Rozhovor bude nahrávaný a bude nahrávaný aj tvoj pohyb po tvojom News Feed. Bude to však použité len pre potreby mojej práce. Súhlasíš s tým?“

R7: „Hm [...] áno, súhlasím [...]"

V: „Super, tak mi prosím povedz svoje krstné meno a odbor, ktorý študuješ [...]"

R7: „Nikola [...] a študujem Fyzioterapiu [...]"

V: „OK. Ešte mi prosím povedz svoj vek [...]"

R7: „23 rokov.“

V: „Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R7: „Áno [...]“

V: „A ako dlho si už na Facebooku?“

R7: „Hm [...] asi 8 rokov?“

V: „OK. A ako by si označila svoje užívanie Facebooku?“

R7: „Tak využívam ho na komunikáciu s priateľmi a takisto si tam dávam fotografie, tvorím nejaké albumy [...] tak na nejakú prezentáciu [...]“

V: „Zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R7: „Záleží či mám nejaké stránky like-nuté, mám teda [...] napríklad Dobré noviny alebo tak [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Tak [...] sleduješ spravodajské servery?“

R7: „Spravodajské servery ako sú Aktuality alebo tak už ani veľmi nie, alebo Markíza napríklad, je to celkom negatívne [...] ja väčšinou všetko čo potrebujem tak sa dozviem do ľudí akože [...] a nesledujem to už až tak ako v minulosti [...]“

V: „Ako by si tématicky rozdelila obsah svojho News Feed?“

R7: „Tak mám tak nejaké stránky ohľadom fyzioterapie, alebo nejaké stránky že Priatelia fyzioterapie a tam sú rôzne príspevky od ľudí, čo majú nejaké problémy a potom sa to rieši [...] a potom asi tie Dobré noviny čo som spomínala, kde sú pozitívnejšie správy, takže to si čítam [...] potom mám nejaké stránky trebárs o dizajne alebo tak [...]“

V: „Čo si prvé všimneš na príspevku pri tom ako na neho klikáš?“

R7: „Tak obrázok, to je to čo ma najprv zaujme a potom nadpis [...] či sa ma to týka [...]“

V: „Čo konkrétne ťa na príspevku zaujme?“

R7: „Nejaká rada, napríklad 10 spôsobov ako správne cvičiť, väčšinou tie stránky nie sú také odborné [...] to poznám už podľa prvých viet. Častokrát tam dajú taký nadpis, pútavý [...] a potom prejdem na ten článok a zistím, že to nie je vôbec prínosné. Častokrát čakám, že to bude pre mňa akože wow, ale potom zistím, že je to tak povrchovo písané [...]“

V: „Dobre, a čo ťa na titulku zaujme?“

R7: „Možno slovíčka, prečo, ako, ako sa niečo dá [...] Nejaká rada, napríklad 10 spôsobov ako správne cvičiť [...]“

V: „Ako a čím určitá informáciu získa tvoju dôveru?“

R7: „Musí to byť z lekárskej alebo vedeckej stránky [...] nie je to stránka ako napríklad aktuality, ktorá sa zaoberá všetkým, a keď tak dajú potom takýto článok, že vedecký tak to beriem tak, že to asi nie je až tak dôveryhodné [...]“

V: „Dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R7: „Určite nie. Keďže študujem zdravotnícky odbor a keď si zoberieme zdravotnícke správy, napríklad vidím, či to odborník písal alebo vidím, či to niekto prebral ten článok [...]“

V: „A prečo na ne potom klikáš?“

R7: „Tak zaujíma ma to, ten pocit [...] aby som to zhodnotila, či tomu môžem veriť alebo [...] asi je to aj tým nadpisom, že ťa to láka na to kliknúť [...]“

V: „Vzbudzuje v tebe správa, ktorá je na News Feed prítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

R7: „Asi nie, už by som na neho neklikla, kebyže to bolo podobné, tak už to nejak odignorujem [...]“

V: „Ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R7: „Zatiaľ som nemala takú skúsenosť, že by som musela overovať [...] záleží o čom je ten článok [...]“

V: „A hrá nejakú úlohu v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?“

R7: „Ak to je nejaký fyzioterapeut a mám ho v priateľoch a zdieľa to, tak to od neho inak beriem, viac to u mňa zaváži [...] napríklad jeden kolega z práce, ktorý sa o to zaujíma, tak to vzbudí u mňa väčšiu dôveru [...]“

V: „Ako reaguješ na správy po ich prečítaní?“

R7: „Väčšinou [...] teda ja nezdieľam veľa, keď ide o to zdieľanie. Dala som párkrát páči sa mi to, ale nekomentujem tieto príspevky [...] aj keby som mohla, ale ja nie som taký typ, že by som to tam komentovala, lebo viem, že by to mohlo vzbudiť nejakú negatívnu vlnu, tak si to radšej len myslím [...]“

V: „A súvisí to nejak s dôverou?“

R7: „Tak ja sa to snažím brať tak s nadhľadom, keď s niečím nesúhlasím, tak to beriem tak, že je to môj názor [...] je to ťažké dokázať, či je to fakt v tom článku [...]“

Respondent č. 8

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, povedz mi svoje krstné meno[...]“

R8: „Ahoj, volám sa Dávid.“

V: „Súhlasíš s týmto rozhovorom, ktorý je na tému tvojho vnímania dôveryhodnosti spravodajstva na Facebooku za účelom mojej diplomovej práce? Tento rozhovor je nahrávaný a bude nahrávaný aj tvoj News Feed. Oboje bude v práci použité [...]“

R8: „Áno, súhlasím.“

V: „Koľko máš rokov?“

R8: „24“

V: „Čo študuješ?“

R8: „Technické zaradenia budov na Stavebnej fakulte Slovenskej Technickej Univerzity.“

V: „Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R8: „Áno [...] veľmi aktívny.“

V: „Ako dlho už používaš Facebook?“

R8: „Fú, asi 8 rokov [...]?“

V: „Ako by si označil svoje užívanie Facebooku?“

R8: „Každodenné [...] a využívam to na komunikáciu s kamarátmi. Prípadne získanie nejakých informácií z internetu [...]“

V: „Zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R8: „No[...] sem tam áno [...] sem tam [...] podľa toho na čo kliknem, ale vlastne už veľmi málo [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Ako by si ohodnotil svoj vzťah k spravodajstvu? Sleduješ nejaké spravodajské servery a ako často?“

R8: „Podľa toho akú mám náladu [...] ale tak väčšinou si iba pozriem aktuality.sk a keď ma tam niečo zaujme, tak si to otvorím [...] ale nie je to veľmi často [...]“

V: „A prečo, keď sú správy aj na Facebooku?“

R8: „Neviem (...) nemám tam like-nutých toľko stránok [...]“

V: „A ako by si tématicky rozdelil obsah svojho News Feed po tom, čo si si ho prezrel?“

R8: „Hm [...] väčšinou to boli asi veci z bazáru [...] ale všimol som si, že tam bolo málo spravodajstva [...]“

V: „Čo si prvé všimneš na príspevku pri tom ako na neho klikáš?“

R8: „Tak [...] v prvom rade si všimnem fotografiu a potom si pozriem ten text pod tým [...] ten najväčší na príspevku a čo tam je napísané [...] samozrejme.“

V: „Čím je zvyčajne podmienené tvoje kliknutie na danú správu na News Feed? Prečo na ňu klikneš?“

R8: „Lebo sa chcem o tom dozvedieť nové informácie. Asi najskôr by som na ňu klikol podľa titulku.“

V: „Je niečo špecifické, čo ťa na titulku zaujme?“

R8: „Určite je lepšie, keď je titulok kratší, aby v ňom nebolo napísaných veľa informácií [...] aby som si mohlo o tom viac prečítať [...] keď to otvorím [...]“

V: „Ako a čím určitá informáciu získa tvoju dôveru?“

R8: „Keď vidím, že to je písané normálne [...] článok bude mať hlavu a päť tak mu budem asi veriť. Potom záleží aj na zdroji [...] a vlastne uvidím na základe štýlu písania, či to bude nejaká hlúposť [...]“

V: „Dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš? A prečo na ne klikáš?“

R8: „Klikám na všetky správy, ktoré ma zaujmú [...] väčšinou je to tak, že kliknem na nejaký článok a keď vidím, že sú tam popísané nejaké hlúposti tak to vypnem [...]“

V: Podľa čoho zistíš, že sú to hlúposti?

R8: „Neviem [...] asi podľa toho, čo je tam popísané [...] a potom podľa zdroja [...] asi.“

V: „Vzbudzuje v tebe správa, ktorá je na tvojom News Feed prítomná viackrát v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

R8: „Asi áno [...] tým pádom, že to je viackrát zdieľané tak to je asi zaujímavé [...]“

V: „A čo, ak ťa správa zaujme? Overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R8: „Sem tam sa to stane [...] hej. Väčšinou na internete [...]“

V: „Akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ? [...] Pozeráš sa na to, kto správu zdieľa?“

R8: „Asi správe dôverujem viac keď ju vidím [...] že je priamo od oficiálnej stránky. Ale neviem povedať prečo [...]“

V: „Ako reaguješ na správy po ich prečítaní? Čo ovplyvňuje tvoju reakciu?“

„Podľa jej obsahu, keď to je nejaká úplná hlúposť tak [...] ale väčšinou nereagujem vôbec na obsah, možno dám „like“ [...] ale väčšinou si to otvorím a prečítam si to a v hlave si poviem či to je hlúposť, alebo či je to fajn [...] možno by som na to reagoval, keby to bola nejaká úplná hlúposť, s ktorou by som vôbec nesúhlasil [...] ak by som s tým súhlasil tak by som možno dal like alebo poslal kamarátovi v správe [...]“

Respondent č. 9

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, aké je tvoje krstné meno?“

R9: „Andrej [...]“

V: „Aby som ťa zoznámila s rozhovorom, ktorý bude prebiehať, je to súčasť výskumu k mojej diplomovej práci a je to anonymné, bude použité len tvoje krstné meno. Ide o to, ako vnímaš dôveryhodnosť spravodajstva na Facebooku [...] Tento rozhovor je nahrávaný a rovnako je nahrávaný aj tvoj News Feed. Súhlasíš s tým?“

R9: „Áno, súhlasím [...]“

V: „Super, tak mi ešte povedz koľko máš rokov [...]“

R9: „23“

V: „Čo študuješ?“

R9: „Fyzickú geografiu a geológiu na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského.“

V: „Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R9: „Áno.“

V: „Ako dlho používaš Facebook?“

R9: „Osem rokov [...]?“

V: „Ako by si označil svoje užívanie Facebooku?“ R9: „No väčšinou na to chatovanie s priateľmi, čiže správy a občasne aj novinky [...]“

V: „Zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R9: „Občas áno [...] aké stránky mám like-nuté [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Ako by si ohodnotil svoj vzťah k spravodajstvu?“

R9: „Napríklad šport sledujem pravidelne, čo ma zaujíma, napríklad skateboarding, snowboarding. A čo sa týka takých že novin, tie menej sledujem, ale určite rozmýšľam nad tým, čomu veriť a čomu nie [...]“

V: „Aké servery teda napríklad sleduješ?“

R9: „No občas aktuality a refresher, topky [...]“

V: „Prečo keď sú na FB?“

R9: „Niekedy sa mi ani nechce prihlásiť na Facebook a nechcem tráviť čas zbytočnými príspevkami, niekedy sa chcem pozrieť len na správy [...]“

V: „Hm, ako by si tématicky rozdelil obsah svojho News Feed?“

R9: „Väčšinou príspevky od priateľov, občas príspevky od like-nutých stránok [...]“

V: „Čo si prvé všimneš na príspevku pri tom ako na neho klikáš?“

R9: „Určite fotku a ten popis pod tým..“

V: „Čo ťa teda konkrétne na príspevku zaujme?“

R9: „Ak ma zaujme téma a je to aktuálne, tak na to kliknem [...]musí to byť niečo s čím súhlasím [...]“

V: „OK. Ako a čím určitá informáciu získa tvoju dôveru?“

R9: „Najprv si pozriem, kto to tam pridal, či to je priateľ, ktorý si myslím, že o tom niečo vie a ktorému dôverujem. Potom si pozriem možno nejaké komentý pod tým a rozhodnem sa. Potom ako na to kliknem si prečítam prvých pár viet a keď ma to nezaujme tak skončím [...]“

V: „A čo podmieňuje tvoju reakciu na príspevok?“

R9: „Že by som to akože ďalej šíril alebo tak? Tak s tým by som sa musel na 100% stotožňovať [...]“

V: „Dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R9: „[...]všetkým určite nie, človek si často prečíta článok a zistí, že všetko nie je tak, ako si myslí, keď na neho klikal [...]“

V: „Dobre. Vzbudzuje v tebe správa, ktorá je na tvojom News Feed prítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

R9: „Hm, vôbec tomu neprikladám dôraz [...]“

V: „A čo robíš ak ťa nejaká správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R9: „Niekedy áno, ak je to vec, ktorá ma zaujme, často kliknem mimo Facebook a idem na Google alebo iné stránky [...]“

V: „Akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ, napríklad nejaký priateľ alebo iná stránka, ktorá správu zdieľa [...]“

R9: „Hm, ak to nejaký priateľ ktorému verím zdieľa, tak tomu prikladám väčšiu dôveru [...]“

Respondent č. 10

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, najprv by som ťa chcela zoznámiť s svojím výskumom. Je to výskum k mojej diplomovej práci, ktorá sa zaoberá vnímaním dôveryhodnosti spravodajstva na Facebooku. Tento rozhovor v nej bude použitý a bude anonymný. V práci bude použité tvoje krstné meno, vek a odbor, ktorý študuješ. Náš rozhovor bude nahrávaný a nahrávaný bude aj tvoj News Feed [...] súhlasíš?“

R10: „Áno, súhlasím [...]“

V: „Ok. Aké je teda tvoje krstné meno?“

R10: „Karin.“

V: „Koľko máš rokov?“

R10: „21 rokov [...]“

V: „A čo študuješ?“

R10: „Marketingovú komunikáciu a PR na Fakulte sociálnych vied UK.“

V: „Super. Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R10: „Áno som [...]“

V: „A ako dlho si už na Facebooku?“

R10: „Asi 8 rokov [...]“

V: „Ako by si označila svoje užívanie Facebooku?“

R10: „Sledujem spravodajstvo a používam Messenger na komunikáciu s priateľmi.“

V: „Zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R10: „Áno zobrazuje, mám pocit, že na mňa Prieskumník nebol veľmi aplikovaný lebo som nepocítila žiadne obmedzenia [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Sleduješ spravodajské servery?“

R10: „Ani nie, stačí mi spravodajstvo na Facebooku, lebo na to klikám v podstate dosť často a sledujem to, takže mi to zobrazuje často. A napríklad Denník N a Guardian mám nastavené ako See first, takže mi to automaticky zobrazuje každú správu [...] Ja to mám takto like-nuté, aby som nemusela chodiť na tie stránky zvlášť, takže mi to uľahčuje dostávanie informácií [...]“

V: „A aký máš názor na prítomnosť spravodajstva na Facebooku?“

R10: „Ja to veľmi kvitujem, uľahčuje mi to kontakt so svetom a páči sa mi to [...] využívam to [...]“

V: „Čo si prvé všimneš na príspevku a prečo na neho klikneš?“

R10: „Asi headline, ako väčšina ľudí [...] ako snažím sa neklikat' a ani tam myslím nemám také stránky, ktoré majú click-bitové headliny. Ale tak asi nadpis a potom si ešte čítam aj komentáre [...]“

V: „A čo ťa teda na titulku zaujme?“

R10: „Ja si myslím, že je to tak všeobecne, a zaberá to teda aj na mňa [...] Keď tam je 10 tipov ako, tak si človek na to skôr klikne [...] a potom to asi neviem nejak zovšeobecniť [...]“

V: „A ako postupuješ po rozkliknutí článku?“

R10: „Hm, tak asi si prečítam nejaký ten súhrn, a potom samozrejme obrázky [...] a začnem si čítať ten článok, keď je krátky a zaujíma ma tak si ho prečítam, ako tento⁵, ale niekedy ho ani nedočítam [...]“

V: „Dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R10: „Nó, snažím sa, asi áno [...] ja tam mám predovšetkým také stránky ktoré sú dôveryhodné [...] si myslím [...]“

V: „Takže ti stačí len pohľad na príspevok na News Feed?“

R10: „Áno, áno [...] ale určite by som to nezdiala [...]“

V: „Aký je teda tvoj postup po zhladnutí správy až do prípadného zdieľania?“

R10: „Tak musí ma to zaujať, musí to byť v News Feed od samotnej stránky, ktorej dôverujem [...] potom sa to týka asi samotnej správy, keď je to niečo, čo si myslím, že

⁵ Článok, na ktorý respondentka klikla počas zúčastneného pozorovania.

má cenu zdieľať pre mojich priateľov, tak by som to kľudne zdieľala [...] asi nejaká nová informácia [...]

V: „Vzbudzuje v tebe správa, ktorá je na tvojom News Feed prítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

R10: „Určite áno, príde mi že je veľmi podstatná a prelomová .Asi tomu prikladám väčšiu pozornosť a vážnosť, ani to nemám dôvod overovať alebo niečo podobné [...]

V: „A ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R10: „Záleží vyslovene na tom zdroji [...] tým niektorým, teda tej väčšine, čo tam mám dôverujem, ale stalo sa mi, že sa mi niečo nezдалo alebo som si vyslovene na tej stránke, keď som si to rozklikla a nesedela mi tá informácia, tak som si dole pozrela zdroj, odkiaľ to je a prípadne som si to proste dohľadala [...]

V: „Akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?“

R10: „Nó, záleží asi aj od toho aký priateľ, keďže viem, akých ľudí tam mám [...] a viem, kto bude zdieľať nejaké relevantné veci a pozriem si ten zdroj, odkiaľ je tá správa [...] ale asi mám takú nejakú predpojatosť voči tým ľuďom, že viem, kto by čo zdieľal [...]

V: „Ako reaguješ na správy po ich prečítaní?“

R10: „Asi proste do akej miery ma to zaujme a do akej miery to považujem za vhodné zdieľať s niekym [...] či to je nejaké nové, inovatívne [...] tak to kľudne aj pošlem nejakým ľuďom a dám tam ten like, alebo tak [...]

Respondent č. 11

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, predtým, než začneme s rozhovorom by som ťa chcela s ním zoznámiť. Je to rozhovor k mojej diplomovej práci, ktorý bude použitý len tam a bud uvedené tvoje meno a odbor, ktorý študuješ. Rozhovor bude o tom, ako vnímaš dôveryhodnosť spravodajstva na Facebooku. Rozhovor bude nahrávaný a budem nahrávať aj tvoj News Feed. Súhlasíš?“

R11: „[...] ano [...]"

V: „Super, tak mi prosím povedz svoje meno a vek [...]"

R11: „Jan a 25 let [...]"

V: „A aký odbor študuješ?“

R11: „Jadrovou a subjadrovou fyziku na Matematicko-fyzikální fakultě UK.“

V: „Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R11: „Ano [...]“

V: „A za akým účelom ho využívaš?“

R11: „Na kontakt s kamarády a pak z neho občas získávám informace [...]“

V: „A ako dlho už máš Facebook?“

R11: „Hm, asi sedm let [...]“

V: „A zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R11: „Ano [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Tak [...] sleduješ spravodajské servery?“

R11: „Ano [...]“

V: „A prečo keď je spravodajský obsah aj na Facebooku?“

R11: „No pretože se mi tam nezobrazujú ty zprávy, které chci [...] zobrazují se tam jiný témata a v jiný kvalitě, často jsou to jenom komentáře a né zpravodajský obsah [...]“

V: „Hm, a aký máš názor na prítomnosť spravodajstva na Facebooku?“

R11: „Rozporuplný [...] jakože, občas mi vadí obsah toho zpravodajství, ale principiálně proti tomu nic nemám. Mohla by to teoreticky být dobrá věc ale ne tak, jak je to teďka [...]“

V: „A ako by sa to podľa teba mohlo zmeniť?“

R11: „Tak Facebook by mohl prohlížet ty články a mazat prokazatelné fake news, ale tím by se předala zodpovědnost jedné skupině a mohlo by se to zvrhnout úplně stejně. Je možný, že je to zhoršený placenýma propagačníma článkama, pak by bylo možný dát nějaký hranice, co je a co není možný propragovat [...]“

V: „Čo si prvé všimneš na príspevku a prečo na neho klikneš?“

R11: „Titulek, a kliknu na ňho většinou kvůli titulku a občas kvůli komentářům ostatních.“

V: „A čo ťa na tom titulku zaujme?“

R11: „Tak buď je to ta informace [...] většinou jsou to informace se kterými nesouhlasím, tak si chci ověřit že to je blbost a občas je tam něco, co mně fakt zajímá, jako tohle⁶ [...]“

V: „Ako postupuješ po rozkliknutí článku?“

R11: „[...] za A: bych se koukl na zdroj, to je ještě většinou, než na něj kliknu. To je první věc [...] pak si přečtu takový ten krátký odstavec, to mi většinou stačí. Pak se kouknu na autora, ale záleží u jakých článku, třeba u tohoto článku⁷ bych se asi na autora nekoukl, protože věřím, že je u tohoto důvěryhodnost vysoká, protože proč by někdo o tomhle lhal [...]“

V: „Hm, a dôveruješ teda všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R11: „Na Facebooku nedůvěřuji většině informací, na které klikám [...]“

V: „A prečo na ne potom klikáš?“

R11: „Jak už jsem říkal, si ověřuju většinou, co je na nich pravdy a jestli je na nich něco pravdy [...]“

V: „Dobre. Ďalej [...] aký je tvoj postup po zhladnutí správy až do prípadného zdieľania?“

R11: „Já nesdílím zprávy [...] ale jo, za A: bych se koukl na zdroj, to je ještě většinou, než na něj kliknu, to je první věc, pak si přečtu takový ten krátký odstavec, to mi většinou stačí, pak se kouknu na autora, ale záleží u jakých článku, třeba u tohoto článku⁸ bych se asi na autora nekoukl, protože věřím, že je u tohoto důvěryhodnost vysoká, protože proč by někdo o tomhle lhal [...]“

V: „A za akých okolností by si ho teda zdieľal?“

R11: „Jo takhle. Tak většinou sdílím články, protože mi přijdou vtipný [...] zcela evidentně jsou to úplný blbosti. To asi nejvíc, pak jsem někdy sdílel těžko faktografický, jako přelétá kometa někde nebo tak [...] a pak taky informativní“

V: „A prečo potom tieto príspevky zdieľáš?“

R11: „Pro zábavu ostatních? Nebo pokud si myslím, že obsah článku je správně tak proto, aby si to přečetli ostatní. Ale většinou tam napíšu svůj názor [...]“

V: „OK. A vzbudzuje v tebe správa, která je na tvom News Feed přítomná z viacerých zdrojov v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

⁶ Článek, na který respondent klikol počas zúčastneného pozorovania.

⁷ Článek, na který respondent klikol počas zúčastneného pozorovania.

⁸ Článek, na který respondent klikol počas zúčastneného pozorovania.

R11: „To záleží na tom, jaká je to zpráva..většinou jsem ale přirozeně skeptické ke zprávám, které tam vidím častěji [...]“

V: „Hm, a čo ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R11: „Jo, však si kliknu na ten článok, kouknu se, co je tam [...] za A: Od jakýho je to zdroje a pak jakým způsobem jsou ty informace získány [...]“

V: „A akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?“

R11: „Záleží na obsahu zprávy [...] jako při téhle zprávě⁹, ji důvěřuju [...] podle toho, kdo ji sdílel, moji různý kamarádi mají různý politický preference a já vidím, kterým mám věřit [...]“

Respondent č. 12

A. Zoznamovacie otázky

V: „Ahoj, prosím povedz mi tvoje krstné meno [...]“

R12: „Ema.“

V: „A tvoj vek?“

R12: „23 rokov.“

V: „Povedz mi čo študuješ [...]“

R12: „Komparatívnu religionistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.“

V: „Aby som ťa zoznámila s týmto výskumom, je to rozhovor pre moju diplomovú prácu o tom, ako vnímaš spravodajstvo na Facebooku a jeho kredibilitu. Všetko je anonymné a bude použité len tvoje krstné meno. Tento rozhovor je nahrávaný a rovnako aj tvoj News Feed. Súhlasíš?“

R12: „Hm, áno [...]“

V: „Si aktívny užívateľ Facebooku?“

R12: „Áno [...]“

V: „Ako dlho si už na Facebooku?“

R12: „Asi 9 rokov [...]“

⁹ Článok, na ktorý respondent klikol počas zúčastneného pozorovania

V: „A ako by si označila svoje užívanie Facebooku?“

R12: „Len na komunikáciu [...]“

V: „Zobrazuje sa ti na News Feed obsah spravodajských serverov?“

R12: „Áno [...]“

B. Otázky nasledujúce po zúčastnenom pozorovaní

V: „Sleduješ spravodajské servery? A ako často ich sleduješ?“

R12: „Spravodajský obsah čítam každý deň, a sledujem aj noviny alebo spravodajské servery.“

V: „[...] prečo keď sa ti správy zobrazujú aj na News Feed?“

R12: „Pretože na News Feed sa mi často nezobrazuje všetko to, o čo sa zaujímam [...]“

V: „Ako by si tématicky rozdelila obsah svojho News Feed?“

R12: „Hm [...] Príspevky od priateľov, nejaké obrázky spadajúce do podkategórie [...] humor [...] potom asi to spravodajstvo [...]“

V: „A čo si teda prvé všimneš na príspevku pri tom ako na neho klikáš?“

R12: „Nadpis, titulok. Väčšinou si najprv všimnem titulok, potom popis príspevku a obrázok u mňa nerozhoduje [...] a potom si pozriem zdroj, odkiaľ to je.“

V: „A prečo zvyčajne na danú správu klikneš?“

R12: „Asi kvôli titulku [...]“

V: „A čo ťa na ňom zaujme?“

R12: „Asi téma [...] Je mi jedno ako titulok vyzerá, ale dôležitá je téma.“

V: „Dobre. Ako a čím určitá informáciu získa tvoju dôveru?“

R12: [...] „overiteľným zdrojom, dôveryhodnými servermi, taký zdroj ktorý poznám [...] hm a hodnotím aj to, ako je to napísané [...]príspevku, ktorý vidím na News Feed môžem uveriť tiež, keď vidím že to je napr. zo Sme.sk, ale keď je to z nejakého webu [...] neviem [...] Slovenský hlas [...] alebo neviem čo, tak tomu veriť nebudem, keď som to v živote nevidela [...]“

V: „Takže to rozlišuješ podľa toho, či ten server poznáš?“

R12: „Asi áno [...] napríklad SME SK poznám a môžem mu veriť [...]“

V: „A dôveruješ všetkým informáciám na ktoré klikáš?“

R12: „Nie, nedôverujem [...]“

V: „Prečo na ne teda klikáš?“

R12: „Zo zaujímavosti, chcem si overiť, či to je dôveryhodné alebo nie. A rozhodujem sa potom asi podľa zdrojov, či to napíše anonym, alebo nejaká osoba. Keď to napíše osoba tak tomu verím určite viac, ako keď to napíše anonym [...]“

V: „Vzbudzuje v tebe správa, ktorá je na tvojom News Feed prítomná z viackrát v kratšom časovom úseku väčšiu dôveru?“

R12: „[...] ani nie, veľakrát si to ani nevšimnem [...]“

V: „OK. Ak ťa správa zaujme, overuješ si ju niekde mimo prostredia Facebooku?“

R12: „Tak podľa toho, aká je téma článku. Ak je to napr. článok o archeológoch, na ktorý som klika, tak mu moc neverím, ale overovať by som si to už nešla [...]“

V: „Akú úlohu hrá v tvojom vnímaní správy jej sprostredkovateľ?“

R12: „Veľkú, podľa toho odkiaľ článok pochádza a na akom serveri sa nachádza sa rozhodnem či mu budem veriť [...] Aj keď to zdieľa nejaký môj priateľ tak si vždy všimnem zdroj viac ako to, kto to zdieľa [...]“

V: „Hm a ako reaguješ na správy po ich prečítaní? Čo ovplyvňuje tvoju reakciu?“

R12: „Väčšinou reagujem tak, že sa vrátim na News Feed a scrollujem ďalej. Podľa toho aká je to téma, niekedy si ju idem vyhľadať a niekedy uvidím na News Feed že sa opakuje [...] ale ak si chcem vyhľadať nejaké dôveryhodné spravodajstvo tak to určite nerobím cez Facebook [...]“